

HTA-stöd till nationella arbetsgrupper (NAG) inom nationella programområden (NPO)

HTA-centrum, Västra Götalandsregionen

HTA-support 2024:8

Conservative, semi-invasive and surgical treatments for hemorrhoidal disease

NPO: Kirurgi och plastikkirurgi

NAG: Proktologi

Sjukdom/tillstånd: Hemorrojder

Deltagare från NAG:

Zoltan Läckberg, Kirurgi och Ortopedi, Kungälv's sjukhus, Kungälv, Sverige

Jan Lehmann, Region Jämtland Härjedalen Östersunds sjukhus, Kirurgkliniken, Östersund, Sverige

Deltagare från HTA-centrum:

Christina Bergh, Västra Götalandsregionen, HTA-centrum, Göteborg

Ida Stadig, Västra Götalandsregionen, Medicinska biblioteket, Sahlgrenska Universitetssjukhuset, Göteborg

2024-06-13

Innehållsförteckning

BAKGRUND	3
FRÅGESTÄLLNINGAR	3
METOD	4
RESULTAT	4
SAMMANFATTNING	5

Arbetsgång för inventering av befintliga kunskapsstöd

Litteratursökning utförs i upp till fyra nivåer:

Nivå 1

Identifiera kunskapsunderlag och rekommendationer som utarbetats nationellt. Relevanta riktlinjer granskas enligt AGREE 2. Enligt SKR's instruktioner i det generiska ramverket behöver arbetsgruppen inte kvalitetsgranska kunskapsstöd som svenska myndigheter, regionala HTA-organisationer eller rekommendationer från NT- och MTP-rådet utarbetat, då de förutsätts ha tagits fram enligt evidensbaserad metodik.

Nivå 2

Identifiera internationella rekommendationer (guidelines). Relevanta riktlinjer granskas enligt AGREE 2.

Nivå 3

Identifiera sammanställningar av forskning (systematic reviews (SR)/systematiska översikter (SÖ)) i internationella databaser. Funna SÖ screenas med SNABBSTAR och relevanta SÖ granskas enligt ROBIS. Evidensgradering enligt GRADE.

Nivå 4

Om ingen lämplig SR finns eller om en kompletterande sökning till en SÖ behövs: litteratursökning avseende originalartiklar. Artikelgranskning och GRADE.

Bakgrund

Namnet hemorrojder, blödande ådror, används ofta för att beskriva ett symtom. Ordet kommer från grekiskan *hemorrhoides* och betyder blodflöde. (haem = blod, rhoos = flöde). Hemorrojder tillhör vår normala anatomi och bidrar till att täta ändtarmsöppningen för att förhindra läckage. Tyvärr kan det lätt bli missförstånd mellan patient och vårdgivare när både normalfynd och sjukdom kallas för "hemorrojder" och därför vore det mer korrekt att kalla sjukdomen för symtomgivande (blödande eller prolaberande) hemorrojder. Hemorrojder är vanligt, i den industrialiserade världen har ca 50% av befolkningen någon gång haft symtomgivande hemorrojdbesvär.

Frågeställningar

How effective are conservative, semi-invasive and surgical treatments for hemorrhoidal disease?

PICO:

Patients (P):

Patients with hemorrhoidal disease
Men with hemorrhoidal disease
Women with hemorrhoidal disease
Pregnant patients with hemorrhoidal disease
Patients with thrombosed hemorrhoids
Patients with anal prolapse
Patients with anal hematoma
Patients with incarcerated hemorrhoids
Patients with anal skin tags
age 18+

Interventions (I):

Semi-invasive treatments:

Rubber band ligation (Baron)
Sclerotherapy (Blonde, Bensaude)
Infrared Coagulation (IRC)
FILAC

Surgical interventions:

Excisional hemorrhoidectomy (Milligan-Morgan, Ferguson, Parks)
Non-excisional treatments (Stapled hemorrhoidectomy [SH],
Doppler-guided hemorrhoidal artery ligation [HAL/DGHAL/THD])

Comparison (C):

Conservative treatments (non-surgical):
Lifestyle changes
Bowel regulation
Phlebotonics (creme, suppository, Daflonl)
NSAID
Biofeedback open hemorrhoidopexy

Outcomes (O):

(Direct) Surgical Complications (post procedure hemorrhage, urinary retention, pain)

Anal fistula

Chronic pain

Residual hemorrhoids/symptoms (frequency – mid-term/long-term) as: bleeding, pain, prolapse sensations

Anal stenosis

ODS

Anal/fekal incontinence

Patient satisfaction

Disease related quality of life

Metod

Litteratursökning

Sökord identifierades och söksträng skapades (Bilaga 1)

Nivå 1

Sökning efter nationella dokument gjordes i mars 2023 (Bilaga 1).

Nivå 2

Sökning efter internationella guidelines gjordes i mars 2023 (Bilaga 1).

Nivå 3

Ingen sökning efter systematiska översikter gjordes.

Nivå 4

Ingen sökning efter originalartiklar gjordes.

Granskning av litteratur

Underlagen kan vara av skiftande karaktär varför arbetet får anpassas efter underlagens förutsättningar. Exkluderade dokument som granskats i fulltext, redovisas lämpligen med referens och skäl till exklusion i bilaga till det slutliga kunskapsstödet.

NAG utarbetar kunskapsstödet och rekommendationer (remissversion), vilka utformas enligt det generiska ramverket och baseras på *GRADE Evidence to Decision frameworks* för rekommendationer.

Resultat

Nivå 1

Preliminärt underlag till kunskapsstöd utgörs av:

2 riktlinjer (Bilaga 1)

0 nationella kunskapssammanställningar (Bilaga 1)

Nivå 2

Preliminärt underlag till kunskapsstöd utgörs av 125 internationella guidelines. Sex av dessa bedömdes kunna användas i det slutliga underlaget.

1. De Schepper H, Coremans G, Denis MA, Dewint P, Duinslaeger M, Gijssen I, Haers P, Komen N, Remue C, Roelandt P, Somers M, Surmont M, Van dr Putte D, Van den Broeck S, Van Kemseke C, De Looze D. Belgian consensus guideline on the management of hemorrhoidal disease *Acta Gastroenterol Belg*. 2021 Jan-Mar;84(1):101-120.
2. Van Tool RR, Kleijnen J, Watson AJM, Jongen J, Altomare DF, Qvist N, Higuero T, Muris JWM, Breukink SO. European Society of ColoProctology: guideline for haemorrhoidal disease *Colorectal Dis*. 2020 Jun;22(6):650-662.
3. Gallo G, Martellucci J, Sturiale A, Clerico G, Milito G, Marino F, Cocorullo G, Giordano P, Mistrangelo M, Trompetto M. Consensus statement of the Italian society of colorectal surgery (SICCR): management end treatment of hemorrhoidal disease *Techniques in Coloproctology* 2020 Feb;24(2):145-164.
4. Salgueiro P, Caetano AC, Oliviera AM, Rosa B, Mascarenhas-Saraiva M, Ministro P, Amaro P, Godinho R, Coelho R, Gaio R, Fernandes S, Fernandes V, Castro-Poças F. Portuguese Society of Gastroenterology Consensus on the Diagnosis and Management of Hemorrhoidal Disease *GE Port J Gastroenterol*. 2020 Feb;27(2):90-102.
5. Davis BR, Lee-Kong SA, Migaly J, Feingold DL, Steele SR. The American Society of Colon and Rectal Surgeons Clinical Practice Guidelines for the Management of Hemorrhoids *Dis Colon Rectum* 2018 Mar;61(3):284-292.
6. Yamana T. Japanese Practice Guidelines for Anal Disorders. I. Hemorrhoids *J Anus Rectum Colon*. 2018 May 25;1(3):89-99.

Sammanfattning

Sökningar har genomförts på nivå 1 till 2. Underlaget till kunskapsstöd som överlämnats till ansvarig NAG utgörs av två svenska riktlinjer och 125 internationella guidelines, Arbetsgruppen sammanställer det slutliga underlaget till kunskapsstöd och utformar rekommendationer i enlighet med instruktioner i det generiska ramverket. Sex dokument utgör det slutliga underlaget till kunskapsstödet.

HTA-centrum har introducerat arbetsgruppen till följande verktyg via workshops eller föreläsningar:

AGREE 2

SNABBSTAR

ROBIS

Artikelgranskningsmallar

GRADE för det vetenskapliga underlaget

Utformning av rekommendationer

Bilaga 1: Dokumentation sökning riktlinjer och kunskapsstöd NAG Hemorrojder

Datum: 230323

Tidsbegränsning: 2018-

Språk: -

Sökkällor – Nationella – Riktlinjer/ Evidenssammanställningar	Sökord/ Browsa	Antal träffar	Antal relevanta träffar	Information om referensen: Titel, författare, år samt länk till fulltext
Nationellt kliniskt kunskapsstöd https://nationelltklinisktkunskapsstod.se/ (sök/browsa på startsidan samt klicka vidare till Vårdförlopp, vårdprogram och riktlinjer)	hemorrojd	4	0	
	hemorrojder	4	0	
	analkudde	0	0	
	analkuddar	0	0	
	prolaps	8	0	
	analprolaps	0	0	
	rektalprolaps	0	0	
	anorektalprolaps	0	0	
	hematom	7	0	
	analhematom	0	0	
	rektalhematom	0	0	
	perianalhematom	0	0	
	hudflik	1	0	
hudflikar	1	0		
	Browsade <i>Vårdförlopp, vårdprogram och riktlinjer</i>	0	0	
SBU www.sbu.se	hemorrojd	2	0	
	hemorrojder	2	0	
	analkudde	0	0	
	analkuddar	1	0	
	prolaps	3	0	
	analprolaps	1	0	

	analhematom rektalhematom perianalhematom hudflik hudflikar	0 0 0 0 0	0 0 0 0 0	
Vårdhandboken www.varldhandboken.se	hemorrojd hemorrojder analkudde analkuddar prolaps analprolaps rektalprolaps anorektalprolaps hematom analhematom rektalhematom perianalhematom hudflik hudflikar	4 4 0 0 6 1 1 0 5 0 0 0 1 1	0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0	

Söckällor – Nationella – kompletterande söktjänster (beroende på frågeställning)	Sökord/ Browsa	Antal träffar	Antal relevanta träffar	Titel, författare, år samt länk till fulltext
Nationella läkarföreningar/specialistföreningar (SFOG) Svensk Gastroenterologisk Förening https://svenskgastroenterologi.se/	Svensk Gastroenterologisk Förening Browsat Svensk förening för kolorektal kirurgi Browsat		0 0	

Svensk förening för kolorektal kirurgi http://www.sfkrk.se/				
---	--	--	--	--

Sökkällor – Regionala - HTA/Evidenssammanställningar	Sökord/ Browsa	Antal träffar	Antal relevanta träffar	Titel, författare, år samt länk till fulltext
<i>HTA-rapporterna är även sökbara på SBU:s sida men när man går in på respektive organisations sida får man även pågående rapporter samt granskningar som gjorts som inte är regelrätta HTA-rapporter.</i>				
CAMTÖ HTA Regionala HTA-rådet https://www.regionorebrolan.se/sv/forskning/kontakt-och-organisation/hta-enheten-camto/	Browsat		0	
HTA-Centrum Västra Götaland https://www.vgregion.se/halsa-och-varld/vardgivarwebben/utveckling--uppfoljning/htacentrum/hta-rapporter/regional-activity-based-hta/	Browsat		0	
HTA Region Stockholm (tidigare Metodrådet Stockholm-Gotland) https://www.chis.regionstockholm.se/hta/rapporter/	Browsat		0	
Regional samverkansgrupp HTA (tidigare Metodrådet) i Sydöstra sjukvårdsregionen	Browsat		0	

https://sydostrasjukvardsregionen.se/samverkansgrupper/hta/genomforda-bedomningar/				
HTA Syd https://vardgivare.skane.se/kompetensutveckling/sakkunniggrupper/hta-skane/hta-syd/	Browsat		0	
Medicinska rådet, Region Dalarna https://www.regiondalarna.se/plus/vard/ovrig-halso--och-sjukvard/medicinska-radet/	Browsat		0	

Sökkällor – Internationella – Guidelines och kunskapsunderlag	Sökord/ Browসা	Antal träffar	Antal relevanta träffar	Information om referensen: Titel, författare, år samt länk till fulltext
Vi söker i första hand i TRIP, GIN, PubMed och Google. Komplettera ev med relevanta källor enligt nedan.				
TRIP	hemorrhoid OR piles OR ("anal prolapse") OR ("rectal prolapse") OR ("anorectal prolapse") OR ("anal hematoma") OR ("anal haematoma") OR ("rectal hematoma") OR ("rectal hsematoma") OR ("anal skin tag") OR ("rectal skin tag") <i>Sökte i Advanced, All of these words, Document. Begränsade till Guidelines och from 2018.</i>	75, 73 efter borttagen de av dubletter		Se EndNote och dokumentet med abstracts

	<i>Filtrerade till Guidelines och Regulatory Guidance.</i>			
GIN (Guidelines International Network) https://guidelines.ebmportal.com/ <i>Sök på en term i taget, OR fungerar inte. Sök utan citationstecken. Trunkering fungerar ej.</i>	hemorrhoid hemorrhoids hemorrhoidal haemorrhoid haemorrhoids haemorrhoidal piles prolapse prolapses hematoma haematoma hematomas haematomas skin tag skin tags	0 0 0 1 1 1 0 2 2 0 0 0 0 0 0 0 0	0 0 0 1 1 1 0 0 0 0 0 0 0 0 0	Hämorrhoidalleiden. S3.LL (DGK) https://register.awmf.org/de/leitlinien/detail/081-007 (träff via flera sökord)
PubMed (sökhistorik sist i dokumentet)	Hemorrhoids[mh] OR hemorrhoid*[tiab] OR haemorrhoid*[tiab] OR ((piles[tiab] OR prolapse*[tiab] OR hematom*[tiab] OR haematom*[tiab] OR skin tag*[tiab]) AND (anus[tiab] OR anal[tiab] OR rectum[tiab] OR rectal[tiab] OR anorectal[tiab] OR ano-rectal[tiab] OR perianal[tiab] OR peri-anal[tiab])) AND	49		Se EndNote och dokumentet med abstracts

	<p>"Practice Guidelines as Topic"[Mesh] OR "Guideline"[pt] OR "practice guideline"[pt] OR "consensus development conference"[pt] OR "consensus development conference, NIH"[pt] OR guideline*[ti] OR standards[ti] OR consensus*[ti] OR recommendat*[ti] OR guideline*[cn] OR standards[cn] OR consensus*[cn] OR recommendat*[cn] OR "practice parameter*" [ti] OR "position statement*" [ti] OR "practice bulletin*" [ti] OR "policy statement*" [ti] OR CPG[ti] OR CPGs[ti] OR "best practice*" [ti] OR (care[ti] AND (path[ti] OR paths[ti] OR pathway[ti] OR pathways[ti] OR map[ti] OR maps[ti] OR plan[ti] OR plans[ti] OR standard[ti])) OR ((critical[ti] OR clinical[ti] OR practice[ti]) AND (path[ti] OR paths[ti] OR pathway[ti] OR pathways[ti] OR protocol*[ti])) OR guideline*[ot] OR standards[ot] OR consensus*[ot] OR recommendat*[ot] OR "practice parameter*" [ot] OR "position statement*" [ot] OR "practice bulletin*" [ot] OR "policy statement*" [ot] OR CPG[ot] OR CPGs[ot] OR "best practice*" [ot]</p>			
--	---	--	--	--

				<p>Sjukdomar i anus och rektum https://terapierek.regionhalland.se/terapierek/ommandationer/nytt-kapitel-13-magetarm/sjukdomar-i-anus-och-rektum/</p>
	<p><i>Begränsade till: 2018-</i></p> <p><i>Gick igenom de 70 första i den engelska sökningen, alla 16 träffarna som ville visas i den svenska.</i></p>			

PubMed 230323

Search	Query	Results
#4	Search: #1 AND #2 Filters: from 2018 - 3000/12/12	49
#3	Search: #1 AND #2	146
#2	Search: "Practice Guidelines as Topic"[Mesh] OR "Guideline"[pt] OR "practice guideline"[pt] OR "consensus development conference"[pt] OR "consensus development conference, NIH"[pt] OR guideline*[ti] OR standards[ti] OR consensus*[ti] OR recommendat*[ti] OR guideline*[cn] OR standards[cn] OR consensus*[cn] OR recommendat*[cn] OR "practice parameter"*[ti] OR "position statement"*[ti] OR "practice bulletin"*[ti] OR "policy statement"*[ti] OR CPG[ti] OR CPGs[ti] OR "best practice"*[ti] OR (care[ti] AND (path[ti] OR paths[ti] OR pathway[ti] OR pathways[ti] OR map[ti] OR maps[ti] OR plan[ti] OR plans[ti] OR standard[ti])) OR ((critical[ti] OR clinical[ti] OR practice[ti] AND (path[ti] OR paths[ti] OR pathway[ti] OR pathways[ti] OR protocol*[ti])) OR guideline*[ot] OR standards[ot] OR consensus*[ot] OR recommendat*[ot] OR "practice parameter"*[ot] OR "position statement"*[ot] OR "practice bulletin"*[ot] OR "policy statement"*[ot] OR CPG[ot] OR CPGs[ot] OR "best practice"*[ot] OR (care[ot] AND (path[ot] OR paths[ot] OR pathway[ot] OR pathways[ot] OR map[ot] OR maps[ot] OR plan[ot] OR plans[ot] OR standard[ot])) OR ((critical[ot] OR clinical[ot] OR practice[ot] AND (path[ot] OR paths[ot] OR pathway[ot] OR pathways[ot] OR protocol*[ot])) OR (("Systematic review"[ti] OR "systematic review"[pt] OR "systematic review"[ot]) AND ("practice guideline"*[tiab] OR "treatment guideline"*[tiab] OR "clinical guideline"*[tiab] OR "guideline recommendation"*[tiab]))	359,113
#1	Search: Hemorrhoids[mh] OR hemorrhoid*[tiab] OR haemorrhoid*[tiab] OR ((piles[tiab] OR prolapse*[tiab] OR hematoma*[tiab] OR skin tag*[tiab]) AND (anus[tiab] OR anal[tiab] OR rectum[tiab] OR rectal[tiab] OR anorectal[tiab] OR ano-rectal[tiab] OR perianal[tiab] OR peri-anal[tiab]))	12,992